

BIBIANA, medzinárodný dom umenia pre deti

predstavuje výstavu

PRAVÁ ZIMA (Vladimír Kompánek a jeho zimné obrazy)

PREČO KOMPÁNEK?

V roku 2010 sme pred Vianocami otvorili výstavu SEN O BIELYCH VIANOCIACH v obrazoch Pietra Brueghela. Výstava bola úspešná, a preto si myslíme, že v tomto trende **zobrazovania zimy a Vianoc v tvorbe svetových a našich maliarov** by bolo dobré pokračovať.

Tvorba Vladimíra Kompánka patrí k rodinnému striebru na Slovensku. Je rýdzo slovenská a zároveň svetová...

„Majstrovským a nepatetickým spracovaním slovenských odkazov, ktoré povýšil do európskeho kontextu, sa zaradil medzi najvýznamnejšie osobnosti slovenského výtvarného umenia druhej polovice 20. storočia.“ (Rudolf Sikora)

Vladimír Kompánek

Vladimír Kompánek sa narodil 28. 10. 1927 v Rajci. Zomrel 20.1.2011 v Bratislave. Vo svojej rozsiahlej tvorbe, ktorej hlavnou inšpiráciou boli slovenská krajina, ľudové zvyky a kultúra, sa venoval komornému i monumentálnemu sochárstvu, ale aj kresbe, maľbe, ilustrácii, či drevenej hračke. Medzi najznámejšie diela patria jeho drevené archetypálne sochy čerpajúce z genia loci daného miesta, totemy, či motívy ženy a poľných znakov. V tvorbe hračiek pre deti sú naozaj mimoriadne jeho nezabudnuteľné drevené koníky. Svoje inšpirácie často hľadal v detstve. Či ide o plastiku, kresbu alebo maľbu, jeho drevený koník je metaforou detstva.

"Z pohľadu dieťaťa - zo sedemdesiat-osemdesiat centimetrového pohľadu očí nad zemou - je všetko také neuveriteľné, nové, prvý raz a sviežo vnímané. Nič nie je krajšie, nič nie je už potom úžasnejšie."

Autor dokáže o svojej tvorbe aj krásne písať.

Zimné obrazy

„Všetky moje zimné obrazy vyšli z jediného podnetu...namaľovať dávnu zimu pod našim oknom. Tak ako som ju prvýkrát v živote vnímal a videl cez oblok prednej izby. Ešte večer predtým bolo všetko v tmavohnedom jesennom prítmí. Ráno som nevedel, čo sa stalo. Ktosi všetko premenil na bielo. Samé vankúšiky, periny, gulôčky, čiapočky, biele zúbky, krídla a biele rohy...Človek si pamätá jednu krásnu zimu a pridá k nej všetky ostatné. Tá moja bola čistá, iskriaca. Nevieť na ňu zabudnúť, a preto ju skúšam namaľovať. Malú zimnú legendu, okno do detského sveta...!“

Vianoce

„Začína snežiť, pehavo pomaly z mäkkého neba. Sedím pri okne a bezstarostne mlčím. Po izbách sa začína šíriť ihličnatá vôňa, prítmie a teplo peria. Vianoce sú

oblátky, cesnak a med. Otec povedal: „Pozri von, mlynári sa bijú.“ A naozaj, zakrátko zamúčili celý kraj. A hneď bolo veselšie, bolo na bielo...“

Mnohí, skôr narodení, majú takéto „zimné a vianočné“ pocity. Chceli by sme ich v našej výstave sprostredkovať aj dnešnej mladej generácii...

MALÝ SPRIEVOD VÝSTAVOU

Prvá miestnosť s názvom OKNO DO DETSTVA je interiér klasickej slovenskej dreveničky, cez okno ktorej vidíme do ďalšej miestnosti, ktorá zasa predstavuje exteriér - zimnú krajinu. Je to pomyselné okno do detstva. Cítíme úžasnú vôňu dreva. Panuje tu pokoj a ticho. Atmosféru dopĺňajú ranné obrazy, drevené koníky a autentické výroky V. Kompánka.

„ Z MÔJHO ŽIVOTA BOLO NAJŠŤASTNEJŠIE DETSTVO. Detstvo mám rád preto, že sa človek nikam nenáhli.“

„ Po rokoch sa mi zdá, že všetko v detstve bolo drevené. Všetko voňalo drevom. Aj celá dolina voňala drevom.“

„Vyrežem vám koníka z lipovej doštičky, aby bolo veselšie na tomto svete!“

„PRAVÚ ZIMU SOM VIDEL po prvý krát z okna prednej izby. Nevedel so, čo sa to stalo. Všetko bolo na bielo. Stromy si natiahli bielučké rukavice. Brány, mosty, ploty, lávky, zábradlia všetko bolo ovetvičkové. Samé vankúšiky, perinky, gulôčky, čiapočky, biele zúbky, krídla a biele rohy.“

Druhá miestnosť s názvom PRAVÁ ZIMA je zaplnená trojrozmernými objektmi z obrazov V. Kompánka. Vidíme cencúle, zamrznutú rieku, most s koníkom, humno, mlyn, v pozadí adventný kostol, do ktorého neskôr môžeme aj vstúpiť. Príroda je naozaj ako v Kompánkových obrazoch a textoch, doplnená aj znakmi krajiny – drevenými totemami.

„Videli sme siluety na zmrznutom snehu, počuli vrzdanie kapcov na snehu. Nad zamrznutou riekou stúpala opar...“

„Z detstva mám v krvi znaky tejto krajiny – trojuholník (kopce, štít domu, zvonička, hlava ženy), oblúk (kolíska, koník, hojdačka), stĺp (totem znak – ochranca).“

Priamo vo výstave sú aj tvorivé dielne

AKO SA MALUJE ZIMA

na drevené doštičky podľa Kompánka

„Najprv natriem podklad na bielo, to je sneh. Potom kreslím, čo mi napadne – rieku, most, staré strechy, koníky, ľudí...“

PRAVÁ ZIMA

(Zimné obrazy Vladimíra Kompánka)

*Výtvarno-priestorové riešenie: **akad. mal. Soňa Herényiová**
Námet, scenár a dramaturgia: **Eva Čárska**
Realizácia: Oddelenie realizácie BIBIANY a DESTIN a.s.
Termín: **13. 12. 2011 – 31. 1. 2012***

V Bratislave, 28. 11. 2011

Eva Čárska